

til størrelsesforholdet mellem det citerede stykke og hele værket. Det i sidste instans udslagsgivende må være, om citatretten er benyttet på en loyal måde efter sit formål, således som det nu også er tilkendegivet ved lovtekstens ord om, at citering skal ske i overensstemmelse med god skik.

I almindelighed medfører bestemmelsen ikke ret til at citere et værk i dets helhed, selv om værket er af ringe omfang. En undtagelse må dog sikkert gøres for værker, der behandles i kritiske eller videnskabelige fremstillinger; her bør det være tilladt at gengive f. eks. et kortere digt in extenso.

I lovforslaget er intet optaget om adgangen til at referere offentliggjorte værker, idet man har anset det for uden videre klart, at adgangen hertil er fri. En gengivelse af værkets idé og hovedindhold kan ikke udgøre nogen ophavsretlig krænkelse. Det, der beskyttes, er den personligt prægede form, som idé og indhold er ikklædt.

Stk. 2. Lån af kunstværker. For kunstværkers vedkommende bliver der ikke tale om nogen citatret i almindelig forstand. En gengivelse af et brudstykke af et kunstværk vil tværtimod ofte være en krænkelse af kunstnerens *droit moral*.

Lov 1933 § 31, stk. 1, giver adgang til afbildning af enkelte kunstværker til forklaring af teksten og i forbindelse med denne i kritiske, oplysende og kunsthistoriske arbejder, i kataloger (se herom lovforslagets § 25) og i pressens redegørelser for begivenheder af mere almindelig interesse.

I forhold hertil giver den foreslåede bestemmelse, også i modsætning til reglen i betænkningen af 1951, en udvidet adgang til gengivelse af kunstværker i kritiske og videnskabelige fremstillinger, idet adgangen ikke begrænses til gengivelse af „enkelte“ værker. Denne begrænsning har man ikke ønsket at opretholde, idet den må synes i for høj grad at vanskeliggøre udgivelsen af kritiske monografier over kunstnere.

I alment oplysende fremstillinger må for så vidt også optages flere gengivelser af kunstværker; men gengives mere end ét værk af samme ophavsmand, har denne krav på vederlag. På dette område stilles der altså som noget nyt forslag om indførelse af en tvangslicens-ordning.

Lån i henhold til § 14 stk. 2 er kun tilladt med de samme begrænsninger, som gælder med hensyn til citatretten, d. v. s. anvendelsen skal være i overensstemmelse med god skik og må kun finde sted i det omfang, som betinges af formålet.

Med hensyn til pressens adgang til at bringe billeder af offentliggjorte kunstværker ved omtale af dagsbegivenheder henvises til § 15, stk. 2.

Til § 15.

Stk. 1. Den heri optagne adgang til at låne artikler fra det ene presseorgan til det andet er den samme som i lov 1933 § 15 angivet og i øvrigt ganske svarende til Bernerkonventionens art. 9, 2. stk. Et forsøg under konferencen i Bruxelles i sommeren 1948 på yderligere at indskrænke pressens låneret strandede, og bestemmelsen blev uforandret fra konventionen af 1928. Til tidsskrifter henregnes også ugeblade.

Bestemmelsen giver ikke pressens radioavis eller Danmarks Radio nogen ret til lån fra aviser og tidsskrifter.

Et forbehold mod eftertryk af en artikel hindrer ikke et presseorgan i at bringe citater (jfr. § 14) fra eller at referere den pågældende artikel.

Stk. 2. Den her foreslåede regel betyder for pressens vedkommende en udvidelse af bestemmelsen i § 14, 2. stk., om ret til at gengive kunstværker i tilslutning til kritiske eller videnskabelige fremstillinger. En endnu videre adgang til afbildning af kunstværker i aviser gælder efter forslaget § 25 stk. 2 for så vidt angår værker, der er varigt anbragt på eller ved offentlig plads eller færdselsvej.

I betænkningen af 1951 var det foreslået kun at give pressen adgang til afbildning af kunstværker ved omtale af dagsbegivenheder på kunstens område. Det var imidlertid på det nordiske ophavsretsmøde i København i 1957 den almindelige opfattelse, at der ikke forelå tilstrækkeligt tungtvejende grunde til at sætte helt så snævre grænser for pressens låneret. I overensstemmelse hermed har man i lovforslaget udeladt ordene „på kunstens område“ men man har da fundet det nødvendigt fra bestemmelsen at undtage sådanne kunstværker, der er frembragt netop med gengivelse i aviser og tidsskrifter for øje.

Til § 16.

Lov 1933 § 14 b. tillader optagelse i læsebøger, skolebøger og i bøger til brug ved gudstjenester og møder af enkelte tidligere udgivne mindre digte, musikværker eller stykker af udgivne værker, når der er hengået mindst 2 år fra udløbet af det år, i hvilket det benyttede værk første gang er udgivet.

Med hensyn til kunstværker gælder det efter lov 1933 § 31 — som nævnt i bemærkningerne til § 14 — at enkelte sådanne værker frit kan afbildes i alle oplysende værker til forklaring af teksten og i forbindelse med denne.

Lovforslagets § 16 afviger på følgende punkter fra de gældende bestemmelser:

- 1) Låneadgangen indskrænkes til at gælde værker til brug ved gudstjeneste eller undervisning. Herefter er det eksempelvis ikke tilladt uden